

یادداشت

سناریوهای احتمالی مذاکرات

سعید هاشمی

کارشناس مسائل شرق اروپا

باتوجه به از سرگیری و برگزاری دور دوم مذاکرات هسته‌ای میان ایران و آمریکا، بالطبع نتایج احتمالی گوناگونی از این گفت‌وگوها را می‌توان در نظر داشت. بر اساس تجربه تاریخی، اهمیت و فراگیری موضوع مناقشه و اختلافات زیربنایی و روبنایی میان ایران و آمریکا در سطح مناسبات جهانی و با تأثیرگذاری و تأثیر پذیری وضعیت منطقه از نوع ارتباط و یا ایجاد جنگ سخت بین دو کشور، همواره مورد توجه سایر کشورهای مرکزی و پیرامونی بوده است. اگرچه، مناطق مختلف شرق و غرب اروپا نیز از روند مناسبات خاص و تعاملات کشورهای قدرتمند مرکزی و پیرامونی در روابط بین الملل متأثر است و چه در وضعیت موجود و یا در صورت بروز هرگونه اتفاق جدید و یا رخداد غیر متقربه، می‌توان انتظار برخورد‌های متفاوت از سوی کشورهای این منطقه با مواضع جمهوری اسلامی ایران را متصور بود، ولیکن کلیت ماجرا از چهار حالت: توافق جامع، توافق موقت، عدم توافق و یا توافق بینابینی (مرحله‌ای) خارج نیست که هر یک از موارد مذکور، معطوف به نتایج و اقدامات خاص خود خواهد بود. سناریوهای احتمالی و اهم ابعاد مختلف تأثیر مذاکرات مسقط در روابط ایران با کشورهای اروپایی، به عوامل بنیادینی از جمله ساخت سیاسی داخلی و خارجی، منافع آری و یا تشدید تحریم‌های اقتصادی و همچنین تأثیرات بین المللی در اعمال محدودیت‌های سیاسی، اقتصادی، نظامی و یا رغ واقعی آن ها که می‌خورد که در ادامه به برخی از آنان اشاره می‌شود: نخست: توافق جامع: در این سناریو، ایران و آمریکا به توافقی جامع دست می‌یابند که شامل محدودیت‌های هسته‌ای، مسائل منطقه‌ای و حقوق بشر باشد که این توافق می‌تواند به کاهش کلیت تحریم‌ها و بهبود روابط اقتصادی و سیاسی منجر شود که تأثیر آن در سایر حوزه‌ها نیز چشمگیر خواهد بود. دوم: توافق موقت: ممکن است دو طرف به یک توافق موقت دست یابند که به کاهش تنش‌ها و ایجاد فضای دیپلماتیک کمک کند، اما همچون گذشته مسائل اصلی و مناقشه جدی حل نشده باقی بماند. سوم: توافق مرحله‌ای: در طرف ممکن است نهایتاً تصمیم بگیرند که به صورت مرحله‌ای به توافق برسند، به طوری که در هر مرحله شامل اقداماتی از سوی هر دو طرف باشند که تا حدودی به کاهش تدریجی تنش‌ها کمک کند. چهارم: عدم توافق: در این حالت، مذاکرات به نتیجه نخواهد رسید و تنش‌ها ادامه خواهد داشت. این سناریو می‌تواند به افزایش تحریم‌ها و تشدید بحران‌های منطقه‌ای و یا حتی جنگ سخت دیگری با محوریت اسرائیل منجر شود. اما ابعاد و آثار کلان مذاکرات مسقط در ارتباطات ایران با جوامع اروپایی عبارتند از: توافق مثبت: اگر مذاکرات به یک توافق جامع منجر شود، کشورهای اروپایی با تمایل بیشتری برای بهبود روابط اقتصادی و سیاسی با ایران گام خواهند برداشت تا از قافله کسب منافع محیطی عقب نمانند که در این صورت کاهش تنش‌ها در خاورمیانه و افزایش امنیت منطقه‌ای را نیز می‌توان متصور بود. عدم توافق: در این صورت، کشورهای اروپایی تحت فشار بیشتر آمریکا قرار می‌گیرند تا تحریم‌های موجود را حفظ و حتی آن‌ها را تشدید کنند و به بهانه‌های مختلف از همکاری‌های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی با ایران خودداری کنند. در حوزه تجارت و اقتصاد نیز در صورت توافق یک توافق موفق می‌تواند به کاهش تحریم‌ها و افزایش مبادلات تجاری بین ایران و کشورهای اروپایی منجر شود که زمینه فرصت‌های جدیدی برای سرمایه‌گذاری و همکاری‌های اقتصادی را ایجاد خواهد کرد. آزادی سرمایه‌های بانکی و آریز در گرو سایر کشورها و فروش نفت ایران در بازار جهانی با نرخ‌های رایج، قطعاً مناجبات تسهیل روند رشد و شکوفائی تولیدات داخلی، کاهش مشکلات مالی و توسعه اقتصادی کشور را در بر خواهد داشت.
امادر صورت عدم توافق و اعمال تحریم‌ها و تعرفه‌های بیشتر از سوی آمریکا علیه ایران و کشورهای همسو، شرکت‌های اروپایی نیز از ورود به بازار ایران خودداری می‌کنند که کاهش فرصت‌های اقتصادی و تهدید سرمایه‌گذاری خارجی برای بخش صنعت و تولید در زمینه‌های مختلف در ایران را در پی خواهد داشت. در نهایت تأثیر مذاکرات ایران و آمریکا بر روابط ایران با کشورهای اروپایی بستگی به نتیجه نهایی مذاکرات مسقط و مواجهه اتحادیه اروپا با این نتایج خواهد داشت. بر واضح است که اگر منافع مادی و معنوی این کشورها در مناسبات با ایران لحاظ شود، با اعمال سیاست‌های داخلی و خارجی متناسب، هم از وجود آمریکا بهره‌مند خواهند بود و هم از بازار پر مخاطب ایران. ولیکن در نقطه مقابل، اگر کشورهای غربی خصوصاً اروپایی‌های احساس کنند که از سفره اقتصاد و منابع ایران در عرصه‌های مختلف محروم باشند، بر مواضع ضد ایرانی خود استوار خواهند ماند و حتی در صورت وجود تهدیدات آمریکا و یا هر گونه توافق یا عدم توافق، پیاده‌های عمیقی بر روابط اقتصادی، سیاسی و امنیتی ایران با اروپا را باید انتظار داشت. در این موازنه اعمال قدرت از سوی طرف‌های دیگر، نقش محوری روسیه و چین در تقابل با آمریکا و بازگرری در منطقه خاورمیانه، بیش از هر زمانی مشهود است. از این رو، انتظار می‌رود:
فارغ از هر گونه نتایج مذاکرات مسقط، کشورهای دیپلماتی سیاسی، نظامی و نظامی و پیشگیرانه و در فضای مدیریت برخورد منطقی و متعطف، آمادگی مواجهه با هر سناریویی را برای مدیریت اوضاع جامعه و تنظیم سیاست خارجی، خصوصاً در حوزه اروپا و آمریکا را داشته باشند.

ویژه

حاجی بابایی:

طرح تسهیل تجارت و سرمایه‌گذاری به مجلس ارائه شود

آیین افتتاحیه فراکسیون تسهیل تجارت و سرمایه‌گذاری مجلس شورای اسلامی با حضور حمیدرضا حاجی بابایی نایب‌رئیس اول مجلس، علی نیکزاد نایب‌رئیس دوم مجلس، رضا حاجی‌پور رئیس فراکسیون تسهیل تجارت و سرمایه‌گذاری مجلس و جمعی دیگر برگزار شد. حمیدرضا حاجی بابایی نایب‌رئیس مجلس با تأکید بر اینکه باید سرمایه بزرگ و کلان کشور، هدفمند شود و شرایط را برای سرمایه‌گذاری فراهم کنیم، عنوان کرد: سرمایه‌گذاری در کشور باید به پدیده‌ای متحرک تبدیل شود و درخواست بنده از فراکسیون تسهیل تجارت و سرمایه‌گذاری مجلس شورای اسلامی این است که تسهیل فعالیت به معنای واقعی صورت گیرد و امور روانساز شود.

محمدرضا سبزه‌علی‌پور رئیس مرکز تجارت جهانی ایران در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

ایران و آمریکا در نهایت برای هم منافع مشترک اقتصادی تعریف می‌کنند

توافق ایران و آمریکا فرصت‌های بزرگ اقتصادی نصیب ایران خواهد کرد

مهم‌ترین دستاورد مذاکرات ثبات اقتصادی خواهد بود

آرمان ملی- احسان انصاری: دور سوم مذاکرات بین ایران و آمریکا امروز در عمان در حالی برگزار خواهد شد در دو دور مذاکرات اخبار مثبتی از مذاکرات بیرون آمده و به نظر می‌رسد که هر چه مذاکرات بیشتری بین عراقچی و ویتکاف برگزار شود به همان اندازه احتمال به نتیجه رسیدن

توافق بیشتر خواهد شد. «آرمان ملی» برای تحلیل و ارزیابی دو دور مذاکرات گذشته، مذاکرات امروز و چشم‌انداز پیش روی مذاکرات با دکتر محمدرضا سبزه‌علی‌پور رئیس مرکز تجارت جهانی ایران گفت‌وگو کرده که حاصل آن را می‌خوانید.

این مذاکرات منتج به توافق خواهد شد ولی این توافق زودتر از ۳ الی ۴ ماه آینده متعقد نخواهد شد. پس منتظر امضای توافق در روزهای آینده و یا در کوتاه‌مدت نباشیم

رونق بازار، جهش تولید و رشد سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، افزایش صادرات نفتی و غیرنفتی و همچنین رشد درآمد‌های آریز کشور آنهم به صورت بلندمدت امیدوار باشیم و فعالان اقتصادی و بازاریان بتوانند حداقل برای دو سه سال آینده برنامه‌ریزی کنند.

◀ در مورد مذاکرات، بحث‌های زیادی مطرح شده، از جمله دو خواسته ایران که یکی آزادسازی پول‌های بولکه شده و همچنین افزایش صادرات نفت است. این در حالی است که بحث کاهش غنی‌سازی و توقف آن یا انتقال آن به کشوری ثالث از طرف آمریکا مطرح شده است. اگر این اتفاقات رخ بدهد چه تأثیری بر اقتصاد کشور خواهد داشت؟ قطعاً توافقی برد- برد بین دو کشور به امضاء خواهد رسید و دو طرف برعکس زمان برجام برای خود منافع مشترک اقتصادی تعریف خواهند کرد. مقامات ایرانی از تجربه کشورهای دیگری همچون لیبی به خوبی اطلاع دارند و هرگز آن تجربیات را مجدده تجربه نخواهند کرد. به همین دلیل در حد مقولی آنهم فقط در خصوص بحث هسته‌ای و تولید اورانیوم غنی شده، نگرانی‌های طرف مقابل را برطرف و توافقاتی انجام خواهند داد و ایران هرگز با توقف غنی‌سازی و یا انتقال آن به کشوری ثالث موافقت نخواهد کرد. در مقابل با آزادسازی پول‌های بولکه کشورمان موافقت خواهد شد و همچنین با تعلیق تحریم‌های نفتی و بانکی و حمل و نقل و... به‌طور قطع صادرات نفت ایران به سرعت افزایش و درآمد‌های آریز کشور به‌طور چشمگیری رشد خواهد کرد. اگر توافق برد- برد بین دو کشور منعقد و امضاء شود، به‌سرعت جنگ اقتصادی غرب بر علیه ایران پایان خواهد یافت و تحریم‌های یکجانبه آمریکا معلق خواهد شد. البته فکر نمی‌کنم در گام اول تحریم‌ها به‌طور کامل رفع شوند. با این وجود همین اقدام و برداشتن موانع اقتصادی، منجر به آغاز روابط

تنگنا تنگ اقتصادی کشورهای جهان به ویژه کشورهای غربی و آمریکا با ایران خواهد شد. از سوی دیگر با افزایش درآمد‌های نفتی دولت و امکان جابه‌جایی قانونی پول از طریق بانک‌های جهانی، هیأت‌های مختلف اقتصادی از کشورهای مختلف جهت آغاز همکاری‌های اقتصادی و همچنین سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف اقتصادی و زیرساختی و خدماتی روانه ایران خواهند شد که همین امر بر بهبود گردش چرخ تولید و افزایش صادرات غیرنفتی، رشد اشتغال و همچنین ورود توریست‌های خارجی و رونق صنعت گردشگری تأثیر خواهد گذاشت.

بعد از توافق احتمالی فرصت‌های اقتصادی مهمی برای ایران خواهد شد. این فرصت‌ها را چطور ارزیابی می‌کنید و فکر می‌کنید دولت پزشکیان چگونه می‌تواند از این فرصت‌ها به بهترین شکل استفاده کند؟

تصمیم نظام بر آن است که توافق با حفظ اصول مطرح شده صورت گیرد و از این رو چنین توافقی بین ایران و آمریکا در اردب با لابی منعقد خواهد شد و فرصت‌های اقتصادی خوب و مهمی هم نصیب دو طرف به ویژه ایران خواهد شد. این فرصت‌ها و موقعیت‌های اقتصادی که نصیب ایران خواهد شد بسیار مهم و قابل توجه است. اولین دستاورد توافق دور شدن کشور از تنش است که قطعاً موجب تسهیل فعالیت‌های اقتصادی خواهد شد. تردید نیست که فعالیت اقتصادی در فضای پر تنش امکان پذیر نیست. همچنین فشار روانی فوق‌العاده که همه بخش‌ها را تحت تأثیر قرار داده از روی دولت و ملت برداشته می‌شود. از سوی دیگر قیمت و نرخ دلار تثبیت می‌شود. طبعاً نرخ دلار ۴۰۰ هزار ۵۰۰ تومان نخواهد شد اما دلار به نرخی بین ۸۰ الی ۹۰ هزار تومان تثبیت خواهد شد. برای فعالان اقتصادی این کشور هم بیش از قیمت ارز، ثابت ماندن قیمت ارز مهم است که این نرخ تا مدتی ثابت خواهد ماند. فروش نفت بیشتر می‌شود و فروش بیشتر نفت یعنی رشد اقتصادی. درست است که باید تولید بالا رود ولی افزایش اصلی نرخ رشد ما به نفت وابسته است. با انعقاد توافق ایران و آمریکا و بهبود اوضاع اقتصادی، صنعت گردشگری کشور هم رونق می‌یابد. رشد تولید و افزایش اشتغال نیز از فواید توافق خواهد بود. کوتاه شدن دست کاسبان تحریم‌ها و مسدود شدن منافع کلان عده‌ای خاص که از وجود تحریم‌ها نصیب‌شان می‌شد. با به دست آمدن نتایج مثبت در مذاکرات، به مرور زمان به سونبفت و شبکه جهانی

متصل می‌شویم و از بسیاری از هزینه‌های اضافی جابه‌جایی پول خلاص می‌شویم. می‌توان امید داشت در صورت توافق با آمریکا بحث فعال شدن مکانیسم ماشه را اروپایی‌ها منتفی کنند. در صورتی که دولت چهاردهم از دولتمردان و مدیران دلسوز و حافظ منافع ملی و نه مدافع منافع شخصی استفاده کند و بخش خصوصی را نیز به رسمیت بشناسد و به آنها احترام بگذارد و فضا را برای فعالیت آنان امن کند و از همه مهم‌تر موانع نرم‌افزاری و سخت‌افزاری فعالیت‌های اقتصادی داخلی را از سر راه فعالان اقتصادی و کارآفرینان و سرمایه‌گذاران بردارد، می‌توان به دولت پزشکیان در بهره‌برداری از فرصت‌های مهم اقتصادی بعد از توافق امیدوار و دلخوش بود. در غیر این صورت، اگر وضعیت فعلی ادامه داشته باشد، کار برای دولت بسیار سخت خواهد شد.

◀ آیا فکر می‌کنید شرایطی وجود دارد که آمریکا بتواند در اقتصاد ایران سرمایه‌گذاری کند؟

بعد از توافق قطعاً فعالیت و سرمایه‌گذاری در ایران برای خارجی‌ها جذابیت زیادی خواهد داشت. سرمایه‌گذاران آمریکایی نیز از این قاعده مستثنی نیستند اما به لحاظ تنش‌های بلندمدت و فضای بی‌اعتمادی چند دهه گذشته بین دو کشور، سرمایه‌گذاران آمریکایی باترس و احتیاط بیشتری با به عرصه فعالیت‌های اقتصادی در ایران خواهند گذاشت. با این وجود اگر فضا را برای فعالیت خود امن ببینند با سرعت و سرمایه بیشتری وارد میدان و فعالیت در ایران خواهند شد. در این راستا پیدا کردن نقاط مشترک اقتصادی و بهره‌برداری اقتصادی دو کشور از منابع و امکانات یکدیگر، یکی از مهم‌ترین مشوق‌های مذاکره و انعقاد توافق بین ایران و آمریکا است. در نتیجه بحث اقتصادی و منافع اقتصادی در این میان بسیار مهم و پر رنگ بوده و نمی‌توان منافع اقتصادی جذاب را کنار گذاشت. بعد از امضای توافق، اولویت اجرای توافق و توسعه روابط دو کشور، اجرای توافقات هسته‌ای و از همه مهم‌تر بهره‌برداری دو طرف از فرصت‌های اقتصادی و آغاز رفت و آمد هیأت‌های اقتصادی ایرانی و آمریکایی و همکاری‌های اقتصادی بخش‌های خصوصی دو کشور، بهتر شد وضعیت صدور ویزا به ایران دو کشور و همچنین آغاز ورود توریست‌های آمریکایی به کشورمان است و رفته رفته همکاری دو کشور در زمینه‌های مختلف آغاز و بیشتر خواهد شد. البته به شرطی که باز هم روابط دو کشور گل لوده و تیره و تار نشود. در این زمینه اهداف ترامپ نیز حائز اهمیت است که کسب افتخار برای خود در نزد جامعه جهانی مبنی بر اینکه دیدید بالاخره موفق شدم و برنامه هسته‌ای ایران را کنترل کردم و جلوی تولید سلاح‌های هسته را گرفتم و از همه مهم‌تر بهره‌برداری اقتصادی و برداشت منافع از بازار پر سود ایران است.

◀ روسیه و عربستان چه نقشی در توافق احتمالی خواهند داشت و چه اهدافی را دنبال می‌کنند؟

در شرایط کنونی هیچ کشوری آمادگی آغاز و شعله‌ور شدن جنگ بین ایران و آمریکا را نداشته‌است و از جنگ استقبال نمی‌کند. به‌رغم اینکه کشورهای دیگر در بحث مذاکرات ایران خود را نترس جلوه می‌دهند و ادعای می‌کند وحشتی از جنگ ندارند اما همه این بحث‌ها زبانی و تبلیغاتی است و در عمل هیچ یک از جنگ استقبال نمی‌کنند. در حال حاضر نه آمریکا، نه اسرائیل، نه کشورهای حاشیه خلیج فارس، نه عربستان و نه حتی غالب کشورهای جهان و از همه مهم‌تر حتی ایران نیز علاقه‌ای به جنگ ندارند که منافع و امنیت همه را به خطر بیندازد. اگر قرار باشد جنگی اتفاق بیفتد، امنیت اسرائیل به خطر می‌افتد، آمریکا اعتبار را بیش از پیش از دست می‌دهد و کلی بودجه و هزینه باید صرف جنگ بکند و منافعی نیز در منطقه به خطر می‌افتد. آتش جنگ قطعاً دست و پای کشورهای منطقه و عربستان را نیز خواهد سوزاند که اصلاً آمادگی چنین چیزی را ندارند. درگیری موجب ناامنی خلیج فارس، دریای عمان و دریای سرخ برای تردد کشتیرانی به ویژه نفتکش‌ها خواهد شد و همین امر موجب گرانی و افزایش و حشتناک قیمت نفت خواهد شد. از همین رو روسیه و عربستان به‌رغم میل باطنی‌شان از انعقاد توافق‌نامه بین ایران و آمریکا حمایت می‌کنند و سعی می‌کنند که با نقش آفرینی خود از بروز جنگ احتمالی جلوگیری کنند و زمینه‌امضای توافق ایران و آمریکا را مهیا نمایند تا نه‌تنها از جنگ احتمالی، لطمه بینند بلکه خود را بیش از پیش به ایران نزدیک کنند و با بهره‌مندی از دوستی به وجود آمده بتوانند منافع اقتصادی پسا توافق خودشان را نیز تضمین کنند. این را باید مطمئن باشیم که هیچکس دلسوز ما نیست و اگر کشوری یا مقامی برای ما قدم برمی‌دارد، قطعاً منافع خود را دنبال می‌کند که شاید از این گدز مار هم نفعی ببریم اما آنها منافع خودشان را اولویت و مهم می‌دانند و نه منافع ما را. در آینده و پسا توافق، روابط سیاسی و اقتصادی ما با روسیه همچنان ادامه خواهد داشت و همکاری‌های سیاسی و اقتصادی ایران با عربستان و حتی با کشورهای حاشیه خلیج فارس نیز بیش از پیش افزایش خواهد یافت.

تلنگر

ماموریت مهم و ویتکاف در عمان

ایران و آمریکا در آستانه توافق؟

دور دوم مذاکرات ایران و آمریکا در تاریخ ۱۹ آوریل با موفقیت در ایتالیا به پایان رسید. این گفت‌وگوها که در سفارت عمان درم برگزار شد، دو برابر بیشتر از دور نخست که در ۱۲ آوریل در عمان انجام شده بود، به طول انجامید. اوراسیا رسیویو مدعی شد؛ مهم‌تر از همه اینکه، دو طرف برای برگزاری دور سوم مذاکرات در ۲۶ آوریل توافق کرده‌اند. پیش از آن، قرار است کارشناسان دو کشور نشست فنی برای بررسی موضوعاتی چون کاهش تنش هسته‌ای، غنی‌سازی اورانیوم، سازوکارهای راستی‌آزمایی و رفع تحریم‌ها برگزار کنند. وزارت خارجه عمان در بیانیه‌ای اعلام کرد که طرفین توافق کرده‌اند ایران را کاملاً از آستانه گریز هسته‌ای عبور نکرده و از تحریم‌ها رها شود و همزمان توانایی توسعه انرژی هسته‌ای صلح‌آمیز خود را حفظ کند. »

تابویی که شکست

این ویگاه در ادامه آورده. دور دوم مذاکرات پس از هفته‌ها موضع‌گیری از سوی هر دو طرف برگزار شد. در آن بازه زمانی استیو ویتکاف، فرستاده ویژه ترامپ، از ایران خواسته بود تا برنامه هسته‌ای اش را «برچیند» خواسته‌ای ادعایی که از نظر تهران خط قرمز محسوب می‌شود. با این حال، مذاکرات به بن بست نرسید. با ادعای ناظران معمول است که مذاکره‌کنندگان برای جلب رضایت جناح‌های مختلف داخلی، بیش از آغاز گفت‌وگوها مواضع حد اکثری اتخاذ کنند. دو راول مذاکرات ایران و آمریکا، به‌رغم پیش‌بینی‌های منفی، با موفقیت در ۱۲ آوریل در مسقط عمان برگزار شد. وزیر خارجه عمان، بدر البوسعیدی، مزیبان هیأت‌های ایرانی و آمریکایی بود و آنها را با مهمان نوازی سنی عربی پذیرایی کرد. نمایندگان دو کشور در اتاق‌های جداگانه اقامت داشتند و مذاکرات را در چهار دور از طریق واسطه انجام دادند. البوسعیدی نقش میانجی را ایفا کرد و پیام‌ها را میان دو طرف جابه‌جا می‌کرد؛ این ارتباطات دو ساعت و نیم به طول انجامید. در روابط پرتنش ایران و آمریکا، چنین مدت زمان ارتباطی نشانه مهمی از وجود زمینه مشترک است. همچنین، طرفین توافق کردند که مکاتبات خود را به زبان انگلیسی انجام دهند تا از تحریف و سوء تفاهم جلوگیری شود. در پایان مذاکرات، مزیبانان خوشحال بودند. اعضای هر دو هیأت لیخند بر لب داشتند، و تهران و واشنگتن با واژگانی مشابه، مذاکرات را «مثبت» و «سازنده» توصیف کردند. نشانه دیگر پیشرفت این بود که هر دو هیأت به برگزاری دور دوم مذاکرات رضایت دادند. مهم‌تر از همه، هیأت ایرانی به ریاست عباس عراقچی، وزیر خارجه ایران، تابوی تقریباً پنجاه ساله را شکست و با هیأت آمریکایی به رهبری استیو ویتکاف سلام و احوالپرسی کرد. استیو ویتکاف که تنها چند هفته است این سمت را بر عهده گرفته، حالا چهره‌ای آشنا در مذاکرات از سفرش به روسیه، جایی که چند ساعت با ولادیمیر پوتین دیدار کرده بود، وارد عمان شد. عراقچی و هیأت ایرانی روز شنبه به مسقط رسیدند. وندی شرمن، معاون سابق وزیر خارجه آمریکا که سابقه مذاکره با عراقچی را دارد، او را مذاکره‌کننده‌ای «باهوش و سرسخت» توصیف کرد است. اگرچه جزئیات مذاکرات دور اول هنوز منتشر نشده، گزارش‌ها حاکی از آن است که طرفین مواضع خود را بیان کرده‌اند: آمریکا بر کاهش تنش هسته‌ای تمرکز داشته و به خواستار رفع تحریم‌ها شده است، درعدها تهران تأکید کرد که دو طرف «مواضع دولت‌های متبوع خود» را در زمینه برنامه هسته‌ای ایران و تحریم‌ها تبادل کرده‌اند.

سایه خطوط قرمز

اوراسیا رسیویو در ادامه ادعا کرد، این مواضع شواهد زیادی به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ موسوم به برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) دارد که در آن کاهش فعالیت‌های هسته‌ای در برابر رفع تحریم‌ها تعریف شد. برجام در ابتدا به خوبی اجرا شد، برنامه هسته‌ای ایران تسهیل شد و تحریم‌ها به سرعت کاهش یافت. ویژگی دیگر برجام، حضور گسترده امضاکنندگان آن بود: پنج کشور عضو دائم شورای امنیت به علاوه آلمان، اتحادیه اروپا و ایران. همچنین، شورای امنیت سازمان ملل، سازمان ملل، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، و سایر نهاد‌های بین‌المللی در اجرای آن دخیل بودند. این پشتوانه ژئوپلیتیکی ترامپ از آن خارج شد، تسهیل کرد. پس از خروج آمریکا، سایر امضاکنندگان نتوانستند تحریم‌ها را بردارند یا ایران را به کاهش فعالیت‌های هسته‌ای وادارند. ایران نیز تلاش کرد توافق را با همکاری دیگر امضاکنندگان حفظ کند، اما در نهایت به دلیل نگرانی‌های اروپا، از تعهدات خود فاصله گرفت و برجام عملاً منقضی شد. ترامپ مهلتی دوماهه برای رسیدن به توافق جدید تعیین کرده، اما هنوز مشخص نیست محتوای این توافق چه خواهد بود. بعید است که گفت‌وگوهای فعلی منجر به توافقی «قوی‌تر» تا اواسط ژوئن شود؛ هرچند ترامپ چنین وعده‌ای داده است. عراقچی در آمریکا نیز خواهان رسیدن به توافق که در کوتاه‌ترین زمان ممکن است، اما هشدار داد که «این کار قطعاً آسان نخواهد بود.»